

WŁADCY PRZYGÓD

STĄD DO OBLIVIO

Materiały pomocnicze dla nauczycieli

Scenariusz lekcji

Slajd 1

WŁADCY PRZYGÓD. STĄD DO OBLIVIO

...to komedia przygodowa z elementami fantasy. Głównymi bohaterami są Franek i Iza, nastolatki rozwiązujące tajemnicę Eddiego (Maciej Makowski), przybysza z tajemniczej krainy Oblivio. Produkcja odwołuje się do klasyki kina przygodowego, w którym młodzież rozwiązuje zagadki za pomocą inteligencji i sprytu (nie tylko nowych technologii), a wzajemna współpraca oraz przyjaźń ratują z najgorszej opresji. Innowacje techniczne są widoczne we *Władcach przygód* bardzo wyraźnie, ale pokazano, jak używać ich z głową oraz jak nie dać się im zdominować.

Władcy przygód. Stąd do Oblivio to piąty film Tomasza Szafrąńskiego (ur. w 1977 r.), wliczając w to studencką produkcję *Diabeł* (2005), nagrodzoną m.in. na festiwalu w Sundance. Szafrąński jest autorem *Klubu włóczyków i tajemnicy dziadka Hieronima*, ekranizacji popularnej powieści Edmunda Niziurskiego. Dorośli widzowie kojarzą go jako reżysera serialu TVN *Druza szansa* (od 2016).

<http://www.tomaszszafranski.com>

Rolę Franka zagrał Szymon „Simon” Radzimierski, którego również można nazwać władcą przygód. Chłopak to podróżnik, pisarz, blogger. Wydał dwie książki z serii *Dziennik łowcy przygód* (niepowiązane z filmem), jedną o Etiopii, drugą o Borneo.

„Najbardziej chcę pomagać ludziom. A także zmieniać świat” – Szymon Radzimierski | #OnetRANO

<https://www.youtube.com/watch?v=uTXJYMuSAOQ>

„Mamy farta, że urodziliśmy się w Polsce” – Szymon Radzimierski | #OnetRANO

<https://www.youtube.com/watch?v=umud6tx0qe8>

Film jest przeznaczony dla klas IV–VI, ewentualnie III–VI, może być jednak trudno przyjmowany przez dzieci z III klasy z powodu emocjonujących i nieco mrocznych scen. Pokazuje, w jaki sposób można poszukiwać informacji, porządkować je, poddawać krytycznej analizie. Uczy kreatywnego rozwiązywania problemów.

Dystrybutor przygotował również inne materiały edukacyjne.

Czego się dowiemy?

1. Kto jest odważny?
2. Czy rower pływa?
3. Jaki wpływ na życie ma konwencja filmowa?
4. O czym zapominamy szybko? O kim wolno?

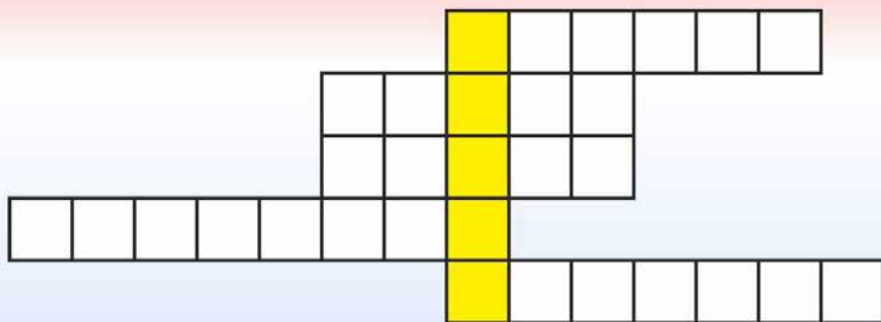

Slajd 2

CZEGO SIĘ DOWIEMY?

Slajd o charakterze organizacyjno-porządkowym, który informuje, czego uczniowie i uczennice dowiedzą się w trakcie spotkania.

Krzyżówka przygodówka

Slajd 3

KRZYŻÓWKA PRZYGODÓWKA

To krzyżówka, której celem jest utrwalenie lub wprowadzenie w tematykę kina przygodowego. Można rozdać uczniom/uczennicom kopie widocznej na ekranie krzyżówki, aby mogli/mogły samodzielnie wpisywać odpowiedzi.

Nauczyciel/nauczycielka czyta pytania, dzieci nie mają ich napisanych na kartce ani nie widać ich na slajdzie.

PYTANIA

1. Igła, która wskazuje północ (lub film *Złoty kompas*).
2. Mokry odgłos.
3. Chowam do niej skarby.
4. Przyjaciółka Harry'ego P.
5. On podróżuje dzięki wiatrowi i wodzie.

ODPOWIEDZI

1. KOMPAS

Podkreśl, że kompas to przyrząd nawigacyjny służący do wyznaczania bieżącego kierunku południka magnetycznego. Podróżnicy używali go długo przed tym, kiedy pojawiły się GPS lub nawet dokładne mapy. Niepozorne pudełeczko z igłą magnetyczną miało duży wpływ na losy historii świata.

6 wynalazków, które zmieniły oblicze średniowiecza

<https://histmag.org/6-wynalazkow-ktore-zmieniły-oblicze-sredniowiecza-10658/2>

Kompas pomaga określić położenie, wiąże się z wyznaczaniem kierunków. Można poradzić sobie z tym zadaniem także bez kompasu.

Wyznaczanie kierunków geograficznych

https://www.youtube.com/watch?v=1y_aH7dzxio

Orientacja w terenie to pierwsza umiejętność, bez której łowcy i łowczynie przygód nie mogą się obejść!

2. PLUSK

Plusk łączy się z wodą, która też jest ważnym elementem kina przygodowego. Powiedz, że warto nauczyć się pływać. Wodę można wykorzystywać również podczas zabaw i eksperymentów.

My3 Eksperyment – Wędrująca woda My3 – TV dla Dzieci

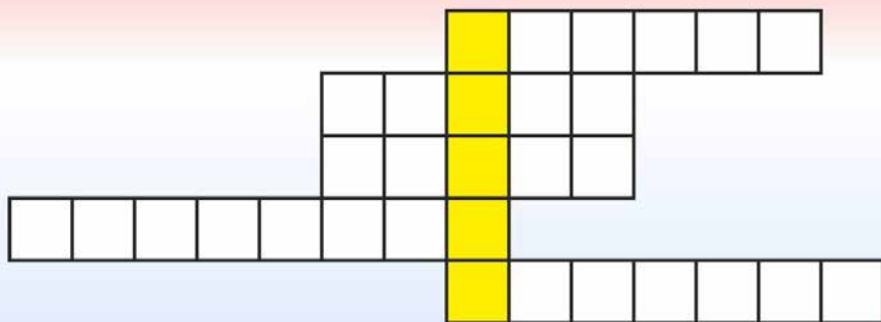
<https://www.youtube.com/watch?v=IVkrvpRAWiw>

5 eksperymentów z wodą #mamawdomu

<https://www.youtube.com/watch?v=2UPT75dIYts>

Poszukiwacze przygód muszą znać podstawowe prawa przyrody, czasem trzeba się obejść bez elektronicznych gadżetów czy wyszukiwarki w telefonie, która odpowie na każde pytanie.

Krzyżówka przygodówka

Slajd 3

KRZYŻÓWKA PRZYGODÓWKA CD

3. TORBA

Torba to pozornie zwyczajna rzecz. Czy jednak można sobie wyobrazić Indianę Jonesa, bohatera filmów przygodowych, bez charakterystycznego dodatku do ubrania? Gdzieś trzeba trzymać mapy, kompasy, tajemnicze listy i wiele innych przedmiotów. Powiedz dzieciom, że zawsze należy pamiętać nie tylko o torbie, ale też o innych elementach ubrania, które pomagają poszukiwaczom przygód spełnić ich misję: ciepłej czapce, solidnych butach, a w przypadku sportowców – kasku czy ochraniaczach na nogi.

4. HERMIONA

To oczywiście jedna z najważniejszych postaci w uniwersum Harry'ego Pottera. Jest przyjaciółką męskich bohaterów, ale nie ustępuje im inteligencją ani zainteresowaniami. Już jako młodzieńca nastolatka trafia do szkoły magii z internatem, szybko wchodzi w dorosłe życie. Hermione ewoluje od kujonki do ironicznej i wyrozumiałej młodej kobiety. Pokolenie 20+ dorastało razem z bohaterami i bohaterkami serii o czarodziejach.

We *Władcach przygód* dziewczęca bohaterka ma na imię Iza, jest bardzo inteligentna, ciekawska i... dowcipna. Nie traci zimnej krwi nawet w najtrudniejszych sytuacjach, nie jest tylko dodatkiem do chłopięcych bohaterów.

5. ŻEGLARZ

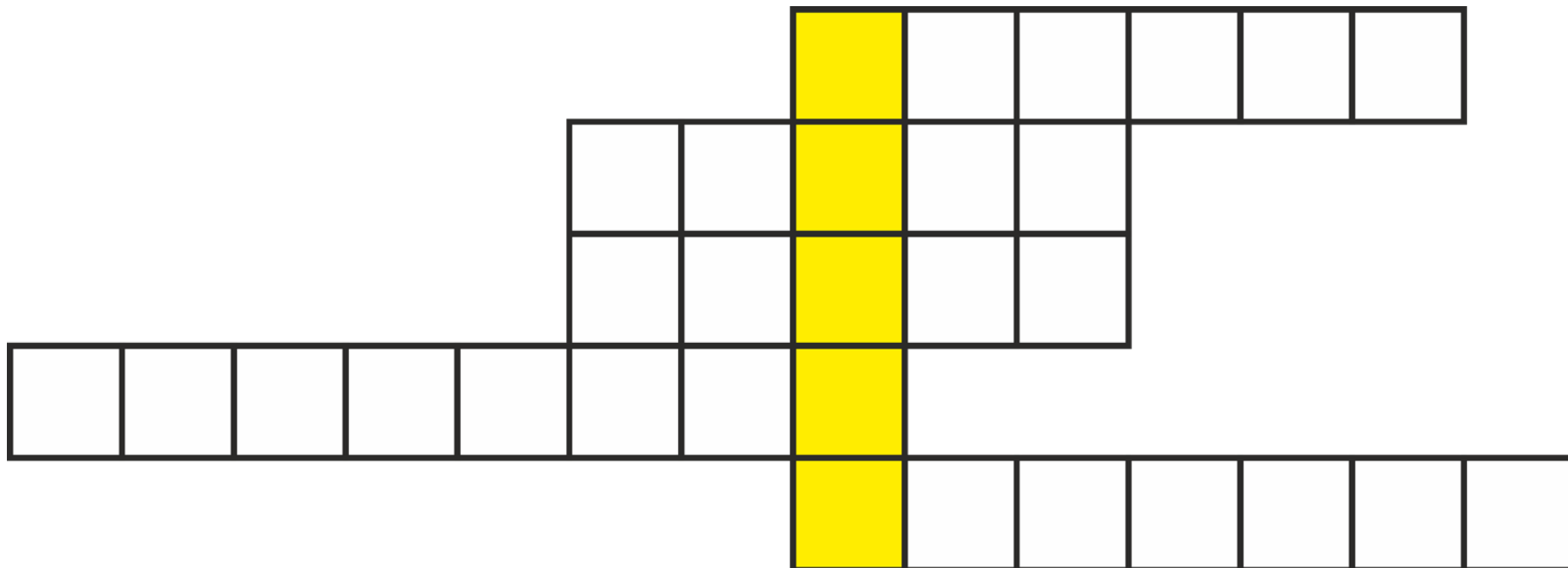
To poszukiwacz przygód, który musi stoczyć walkę z żywiołami: wodą i powietrzem lub... zaprzyjaźnić się z nimi. Wiedza pomaga nam nie walczyć z przyrodą, ale korzystać z jej dobrodziejstw. Oczywiście trudno sobie wyobrazić, aby dzieci samotnie żeglowały, jednak zawsze można pójść do szkółki żeglarskiej (zwykle 7–13 lat) lub potraktować naukę jako zabawę. Można pod okiem specjalistów popływać na desce surfingowej czy na łódce.

Żeglarstwo dla dzieci

<https://www.youtube.com/watch?v=MOW9y9gOCxU>

Slajd 3

MATERIAŁ DODATKOWY

Krzyżówka przygodówka

Slajd 4

KRZYŻÓWKA PRZYGODÓWKA

Slajd pokazujący, jak wygląda kompas – uzupełnienie poprzedniego slajdu.

Krzyżówka przygodówka

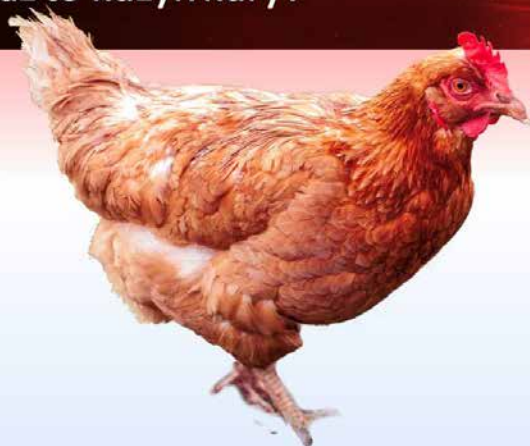
Slajd 5

KRZYŻÓWKA PRZYGODÓWKA

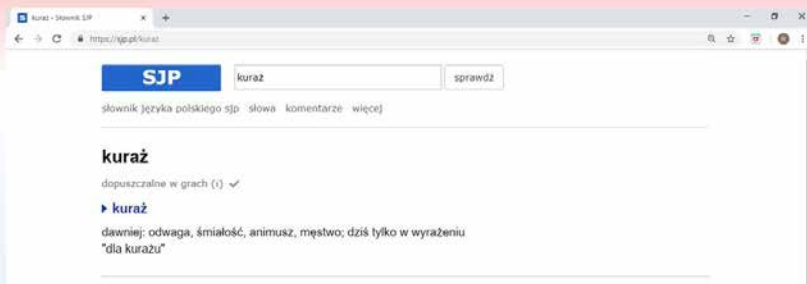
Pokazanie rozwiązanej krzyżówki, hasło to KURAŻ. Zapytaj dzieci, czy znają to słowo.

Czy kuraż to kuzyn kury?

Czy kuraż to kuzyn kury?

Slajdy 6, 7

CZY KURAŻ TO KUZYN KURY?

Wprowadź słowo „kuraż” jako staroświeckie określenie odwagi. Odwaga to cecha, bez której łowca przygód nie może się obyć. Franek i Izka to odważne nastolatki, które nie boją się angażować w nowe przygody. Odważna jest nawet siostra Izy, Cudna, która początkowo wydaje się dziewczyną skupioną na sobie i swoim zakochaniu. Zapytaj, czy odwaga przydaje się w życiu codziennym. Ważne jest również, aby nauczyć się mówić o swoich lękach – szczerowość to także odwaga! Odwołaj się do lęków z dzieciństwa, kiedy dzieci boją się ciemności, widzą w niej potwory. Warto porozmawiać na ten temat z rodzicami i zaczerpnąć trochę odwagi od nich. Porusz temat pierwszego dnia w szkole albo wyjazdu na kolonie – wtedy też trzeba stawić czoła nieznanemu i nie dać się zjeść nerwom. Odwaga nie musi być cechą wrodzoną, można ją ćwiczyć poprzez pokonywanie problemów. Eddie na początku filmu jest lękliwy i zagubiony, lecz w finale zmienia się w superbohatera.

Czym jest odwaga?

Slajd 8

CZYM JEST ODWAGA?

Władcy przygód pokazują świat, w którym dzieci są często sprytniejsze i odważniejsze od dorosłych. Wyłumacz uczniom/uczennicom, że to konwencja filmowa i w prawdziwym życiu nie warto angażować się w aż tak ryzykowne sytuacje, a ze strony dorosłych można liczyć na wsparcie oraz pomoc.

Zwróć uwagę na pierwszą scenę filmu, kiedy wchodzimy w komiks rysowany przez Franka. Zmarły tata pojawia się w nim jako superbohater ratujący mamę z opresji oraz pokonujący złoczyńców. Niestety w prawdziwym życiu trudno liczyć na Supermana czy Batmana, którzy w odpowiednim momencie bezinteresownie przyjdą z pomocą.

Czym jest odwaga?

Slajd 9

CZYM JEST ODWAGA?

Inny rodzaj odwagi prezentuje mama Franka. Sama wychowuje syna, próbuje ułożyć sobie życie i poznać jakiegoś interesującego mężczyznę. Franek na początku filmu myśli głównie o sobie, nie wspiera mamy, wprowadza nerwową atmosferę. Zaznacz, że w takich sytuacjach nie warto zbyt pochopnie oceniać chłopca, który tęskni za tatą i nie do końca radzi sobie z emocjami.

Eddie broni prawa do wolności, nie chce być odesłany do Oblivio. Nazwa tajemniczej krainy odnosi się do słowa „zapomnienie”. Kwestię pamięci podejmuje również mama Franka, która nie jest gotowa, aby zapomnieć o swoim zmarłym mężu. Nabiera jednak odwagi do tego, aby ułożyć sobie życie na nowo, pójść na randkę. W kluczowej scenie mama mówi, że mają prawo do odpoczynku i normalności.

Piękna Wiola ma odwagę, aby zakończyć swój nieudany związek z Igorem (a właściwie zauroczenie nim), który kompletnie nie zwraca na nią uwagi, i przenosi swoje uczucia na Bonza, chłopaka sprawdzonego w przygodowych bojach.

Czym jest odwaga?

Slajd 10

CZYM JEST ODWAGA?

Władcy przygód pokazują model radzenia sobie z przeciwnościami oparty na współpracy oraz przyjaźni. Już w pierwszych scenach filmu Izka pomaga Frankowi przetestować maszynę latającą. Familijna produkcja pokazuje ściąganie się rozumu i emocji. Maks to typowy naukowiec, z chirurgiczną precyzją rozwiązujący zagadki kryminalne i fascynujący się wynalazkami. Zaskakujące sytuacje komentuje: „Nauka zna takie przypadki” lub „Nauka nie zna takich przypadków”. Izka wprowadza pozorny chaos, ale jej emocjonalność i intuicja sprawiają, że stanowi idealne dopełnienie Franka.

Zwróć uwagę, że w tym filmie wszyscy sobie pomagają, szczególnie starsi młodszym. Piękna Wiola udaje sprzątaczkę, aby znaleźć się blisko ślinoklucza, Bonzo bierze udział w szalonej gonitwie, Franek może liczyć również na eleganckiego informatyka Ariela.

Pomocnicy, gadżety i... siła wyobraźni!

Slajd 11

POMOCNICY, GADŻETY I... SIŁA WYOBRAŹNI!

Slajd o charakterze informacyjnym: w kolejnej części przechodzimy do rozmowy o przedmiotach i rekwizytach. W filmie nie brakuje elementów i rekwizytów znanych z klasycznych produkcji fantasy lub przygodowych, są to np.: latająca maszyna, tajemnicza księga, tajemniczy dom, wynalazki (deatomizator, ślinoklucz). Rekwizyt, scenografia, muzyka – to elementy tworząca klimat filmu, specyficzną aurę, która sprawia, że długo po wyjściu z kina pamiętamy o seansie.

Podkreśl, że rekwizyty i gadżety to ważny element życia władców przygód, ale to tylko dopełnienie „giętkiej głowy”, wyobraźni, odwagi czy sprawności fizycznej.

Do czego służą te przedmioty?

Slajd 12

DO CZEGO SŁUŻĄ TE PRZEDMIOTY?

Porozmawiaj z dziećmi na temat zwykłych przedmiotów, które w filmie okazały się nie do końca prozaiczne. Rower to niezbędny środek lokomocji, szczególnie dla Franka. Stary wózek (w którym przewożono Stefana, czyli manekina) bierze udział w poznaniu się bohaterów, bez niego nie byłoby całej filmowej intrygi.

Zauważ, że w codziennym życiu władców przygód – dzieci odważnych i ciekawych świata – nie ma rzeczy zbędnych ani nudnych. Siła wyobraźni potrafi każdy przedmiot zmienić w fascynujący element eksperymentu bądź zabawy.

Do czego służą te przedmioty?

Slajd 13

DO CZEGO SŁUŻĄ TE PRZEDMIOTY?

Zapytaj uczniów/uczennice, do czego służą przedmioty widoczne na slajdzie. Zwróć uwagę na kształt rzeczy, ich budowę, materiał, z których zostały wykonane.

Na pierwszym zdjęciu widać motorutę, czyli dość ekstrawagancki pojazd, który miał usprawnić poruszanie się po drogach. O zdumiewającym włoskim wynalazku, który jeszcze przez dekadę po powstaniu był udoskonalany, można przeczytać tutaj:

Man riding a monowheel; ca. 1931

<https://miepvonsydow.wordpress.com/2015/03/01/man-riding-a-monowheel-ca-1931>

L'invenzione della moto-ruota

<https://www.youtube.com/watch?v=MD9v9v7Dbqk>

Na drugim zdjęciu podziwiamy cyklomer, czyli rower amfibię. Fotografia pochodzi z 1932 r., już wtedy próbowano unowocześnić popularny środek lokomocji i usprawnić jego działanie. Niestety wynalazek nie sprawdził się ani nie przyjął.

1930s amphibious bike rides through water, but sadly not through time

<https://grist.org/living/1930s-amphibious-bike-rides-through-water-but-sadly-not-through-time>

Zapytaj uczniów/uczennice, jak oceniają te przedmioty. Czy pomysły na motorutę i rower amfibię są dobre, a tylko wykonanie nie najlepsze? Czy gdyby dziś wrócono do tych koncepcji, powstałyby przydatne sprzęty?

Do czego służą te przedmioty?

Slajd 14

DO CZEGO SŁUŻĄ TE PRZEDMIOTY?

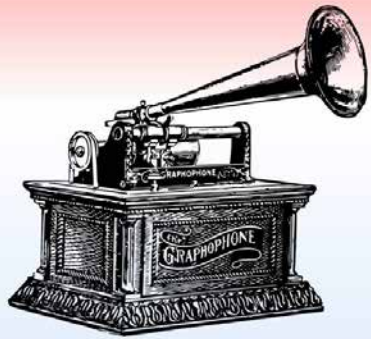
Zwróć uwagę, że często nazywa się dziwnymi rzeczami, których nie znamy z codziennego życia. Lasso to rekwizyt znany z westernów, czyli filmów o kowbojach. Większość z nas nie miała takiego sznurka w ręku, ale dzięki kinu wiemy, jak on wygląda i do czego służy.

Gramofon to jeden z takich przedmiotów – popularny w czasach dziadków i pradiadków, dziś wydaje się zupełnie zapomniany. We *Władcach przygód* gramofon symbolizuje tajemnicę pamięci, pomaga nie pogrążyć się w tajemniczym Oblivio.

Zapytaj uczniów/uczennice, czy znają jakieś rzeczy, które utrwalają wspomnienia. Możesz wyjść od gramofonu i dźwięku. Postaraj się, aby w rozmowie pojawiły się przedmioty, które pokażesz na następnym slajdzie.

Do czego służą te przedmioty?

Slajd 15

DO CZEGO SŁUŻĄ TE PRZEDMIOTY?

Cztery inne źródła odtwarzania i (lub) utrwalania dźwięku: magnetofon szpulowy, magnetofon kasetowy, walkman i discman.

Do czego służy ta maszyna?

Slajd 16

DO CZEGO SŁUŻY TA MASZYNA?

Latająca maszyna nie jest tak nieosiągalnym celem pracy wynalazców jak rower amfibia. Franek chce jednak zbudować własny szybowiec, lotnię, chociaż już wielu zrobiło to przed nim. Marzenie o lataniu, czyli dorównaniu ptakom, obecne jest w wielu mitach, opowieściach czy baśniach. W zależności od wieku dzieci możesz np. przywołać mit o Dedalu i Ikarze.

Konstruktorzy początkowo starali się naśladować naturę: albatrosy czy nietoperze. Pierwsze próby wzbicia się w powietrze nie odbiegały od przygód Franka i Izki. Jean-Marie Le Bris, francuski marynarz, w 1856 r. wykonał szybowcowy lot Sztucznym Albatrosem. Wykorzystał wózek ciągnięty przez... konia, dzięki któremu wzleciał na 100 m i pokonał dystans 200 m. W 1867 r. Albatros stał się pierwszą sfotografowaną maszyną latającą w dziejach ludzkości.

(K. Rejmer, *Zapomniana historia nauki, czyli fantazje i facecje naszych dziadków*, PWN, Warszawa 20018, s. 197–198)

Do czego służy ta maszyna?

Slajd 17

DO CZEGO SŁUŻY TA MASZYNA?

Krótką prezentacją maszyny latającej z 1902 r.

Nauczyliśmy się...

1. ...różnych odmian odwagi: od komiksowej brawury po codzienną mądrość.
2. ...wiary w siłę wyobraźni, która może (ale nie musi!) pomagać sobie gadżetami i elektroniką.
3. ...łączenia historii wynalazków z mapą ludzkich pasji, pragnień, fantazji.
4. ...rozmawiania o pamięci i zapominaniu, kiedy spotykają nas trudne sytuacje.

Slajd 18

NAUCZYLIŚMY SIĘ...

Slajd podsumowujący najważniejsze wiadomości i wątki prezentacji.

Dziękuję za uwagę 😊

Slajd 19

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Pozegnanie

WYBIERZ ZESTAW, W KTÓRYM **WSZYSTKIE**
3 RZECZY POJAWIAJĄ SIĘ W FILMIE

A.

MOTOR

TELEFON KOMÓRKOWY

WÓZEK DZIECIĘCY, KTÓRY ZMIENIA SIĘ W ŁÓDŹ PODWODNĄ

B.

GRAMOFON

LASSO, KTÓRYM ZAWSZE SIĘ TRAFIA

ŚLINOKŁUCZ

C.

BUDKA TELEFONICZNA SŁUŻĄCA DO PODRÓŻY W CZASIE

PENDRIVE

TELEFON KOMÓRKOWY

Slajd 20

MATERIAŁ DODATKOWY